

Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. MAYER OSZKÁR.**

III. Évfolyam.

Ujvidék, 1912. április 11. csütörtök

29. szám.

Milyen és hol legyen a vásárcsarnok Ujvidéken.

Már volt alkalmunk a lapok hasábjain kimutatni egy vásárcsarnok létesítésének szükségességét és gyakorlati hasznát. Igaz, hogy azóta e téren semminemű kezdeményezés nem történt, aminek a magyarázata abban kereshető, hogy a városszabályozási terv végrehajtásáig még el nem juthattunk és el sem juthatunk mindaddig, míg az állandó dunai híd építése és a hidsáncok lerombolása meg nem kezdődött. Mindazonáltal mégis helyén való lenne a vásárcsarnok kérdésével ma már behatóbban foglalkozni és különösen eldönteni azt a kérdést, hogy milyen legyen és hogy hol legyen a jövőben felállítandó vásárcsarnok. Természetesen konkrét terv nélkül csak általánosságban lehet egyelőre erről a kérdéssel beszélni, ami azonban nem zárja ki azt, hogy már eleve meg ne határozottassanak azok az alapelvek, amelyek egy vásárcsarnok építésénél szem előtt tartandók. A vásárcsarnok kérdése leghelyesebben úgy lenne megoldható, ha ezt maga a város építené, mert ez az intézmény kell, hogy ama vezérelvből induljon ki, miszerint egyenlően szolgálja egy a termelő, mint a fogyasztó, nemkülönben a kereskedő közönség érdekeit, olyformán, hogy a visszaéléseket és tuljapásokat megnehezítvén, az élelmiszerek árára szabályozó befolyással legyen és hogy a belvárosi zöldség, gyümölcs, baromfi, tej, hus és egyéb piacok egy

központi vásárcsarnokban helyeztesse nek el és e csarnokban egyesíttetnék a a szabad piac intézménye a vásárcsarnoki bizomány üzleti vállalattal.

Mint hogy tehát a vásárcsarnok elsősorban élelmiszerek elárúsításának helyéül szolgálna, olyan nagyságu vásárcsarnok építendő, melyben az eladásra kerülő áruk részére, a közlekedési utvonalak területén kívül, megfelelő nagyságu lerakodó terület álljon rendelkezésre. E terület nagyságát csak approximative lehet egyelőre meghatározni 2500—3000 □ m.-ben. A második alapelv a tervezetnél az kellene, hogy legyen, miszerint az építendő vásárcsarnok könnyen szellőztethető és ezért terjedelmének is megfelelő magasságu legyen és olyképp berendezve, hogy a közegészség és köztisztaság igényeit ideális módon kielégíthesse, vagyis megfelelő vízzel is ellátható legyen.

Kétségtől eltekintve a domináló szempont ennek a kérdésnek megoldásánál a terület helyének megválasztása, amelyenél elsősorban a forgalmi viszonyok kell, hogy játsszák a főszerepet, nem lévén kétséges, hogy ott ahol a legélénkebb forgalom van, vagy várható, ott van helye a vásárcsarnoknak is. Tekintve jön tehát elsősorban a közlekedési vonalak élénksége és mint hogy a közlekedés a vasut és a víz mentén a legélénkebb, a vásárcsarnok kérdése a legpraktikusabban akkor oldható meg, ha azt eme két közlekedési vonal között és lehető közelében állíthatjuk fel, vagyis a helyi viszonyok tekintetbevétele mellett és figyelemmel az építendő állandó dunai hidra is, de figyelemmel a

m. kir. államvasutak dunaparti vágányára is, a vásárcsarnokot csak a Duna mentén és pedig az új híd és az államvasuti Dunavágány között kell építeni, természetesen, miként említettük, megfelelő nagyságban, mert egy megfelelő nagyságban épített vásárcsarnokban az összes mostanában Ujvidékre hozott vásári cikkek, még a maximális napokon is elhelyezhetők. Amely cikkeket a termelő közönség nem szokott lerakni, hanem kocsikról árusít, például zöldség, gyümölcs, káposzta, burgonya, stb., az ezeket szállító járművek a csarnok melletti Dunaparton és utcákban bőven találhatnak helyet.

Maga a vásárcsarnok a lehető legolcsóbb kivitelben azonban csakis tartós anyagból és pedig lehető csinnal legyen építve. Vas vagy vasbeton oszlopokon nyugvó tetőzettel birjon, az oszlopok között vasbeton, esetleg téglafalazattal.

Legcélszerűbb lenne, ha a csarnok három hosszahajóra terveztetnék, úgy hogy ezek közül a középső egy emeletre, a két szélső pedig földszintesre építtetnék, míg a csarnok két végén egy-egy egyemeletes téglapépület irodák, hivatalos és egyéb helyiségek, vendéglő és szolgálakások elhelyezésére szolgálna, míg a homlokzati épület alá pincék lennének építendő, jégvermek, raktár, hűtőkamrák stb. helyiségek részére. A középső hosszahajóban széles kocsutat kellene hagyni, a bejáratot pedig akként tervezni, hogy egy főbejáraton kívül még legalább, a vészkijáratoktól eltekintve, öt—hat mellékbejárat is legyen, természetesen megfelelő feliratokkal, akként, hogy a vásárló rögtön tisztában lehessen azzal, hogy melyik piachoz

Utazás a sugólyukon túl.

Az „Ujvidéki Hirlap“ számára

írta: **DEÉSI JENŐ**, az ujvidéki színház tagja.

Két része van a színháznak, amelyeket országos határként választ el egymástól a sugólyuk vonala. Az a vonal, amelyen innen a közönség, túl pedig a színészet titkai rejtezőnek. Mindkét oldalnak az a sajátja, hogy különösen a másik érdekli. A színész is kíváncsi a közönségre, ezt észreveheti az, aki figyelmesen nézi a függöny két oldalán levő lyukat, hogy előadás előtt, de főként szüneten hány meg hány kíváncsi szempár jelenik meg a függöny túlsó oldalán, kutatva a közönség sorai között. Azonban a közönség is kíváncsi arra az érdekes és titokzatos festett birodalomra, amelynek bár legfontosabb, de egyszerűsége a legkisebb része a látható színpad.

Ez a kis része a színháznak, azt hiszem, nem kevésbé fogja érdekelné az olvasót, mint egy meleg és tapsoktól zúgó premier. Mert hiszen szép, szép egy előadás, de a néző úgy van vele, mint a gyerek az órával, elsősorban magára az órára kíváncsi ugyan, de rögtön utána megnézi, milyen a szerkezete.

Induljon tehát egy kisebbfajta Thespiskordén után a fantázia és haladjon velem és vezetésem mellett azon az úton, amelyet a darab a benyújtástól az előadásig tesz meg. Tehát:

1. Az elfogadás.

Kövessy igazgató úr igyekszik, amennyire csak tőle telik, hogy a fővárosi színházakban színrekerült újdonságokat sorra bemutassa. Ő maga is elismert író, akinek nem egy darabját adtak már elő. Egy fordítása pedig épen most a mult heten került színre nálunk, az összes színpadokat megelőzve. A címe: Berkovics és társa. (Die Frau Gretl.) De erről majd később. Tehát ő részint az ügynökségekre, részint a szörfványosan, de már egyre gyakrabban jelentkező idegen szerzőkre van utalva. Naponként nagy esomagban kézbesíti a posta a darabokat. Óriási munka ezeket elolvasni, sőt nemcsak munka, hanem kín is. Egy pár rossz darabot kuriózumképen még csak elolvas az ember, de éveken keresztül a legkülönfélébb és legfantasztikusabb ostobaságot olvasni, nem emberi foglalkozás.

A sok értéktelen holmi között aztán akad olyan, amelyről a direktor megállapítja, hogy megérdemli az előadást. Az ilyen darabért aztán kifizeti az ügynökségnek a jogdíjat,

vagy megállapodik az íróval a tantiemekre vonatkozólag. Akkor aztán kiadja szerepezni.

A szerepezés munkáját a színház tagjai közül Miklós György és Rózsa Zoltán szokták végezni. Ivalaku füzetekbe külön-külön kiírják minden szereplőnek a mondanivalóját. Minden mondat elé odateszik annak az utolsó szavát, aki előzőleg beszél. Ez az úgynevezett „vég-szó“. Erről jegyzi meg a színész, hogy mikor kell a magáét mondani, mikor lép be a színpadra, mikor vág bele a másiknak a mondatába.

2. A szereposztás.

Mikor a szerepek teljesen kiírva egy csomóban a direktor asztalán fekszenek, a direktor kiosztja a szerepeket. Ez nem olyan nagy és irigyléni való gyönyörűség, mint az ember képzelné. Ezer és ezer, részletes és jelentéktelennek látszó apróságra kell figyelnie az igazgatónak, hogy egyrészt a színész is örüljön a szerepének és ambícióval igyekezzék csinálni belőle azt, amit lehet, másrészt a szerep is örüljön a színésznek.

Mikor aztán a darab minden személye mellett véglegesen ott áll a színész neve is, a direktor kiosztja a szerepeket. A népszerű Sándor (Hermonium) szokta ilyenkor megfogni

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T.

Ujvidék—Vukovár

Péntek ki- vételével naponta	Állomások	Péntek ki- vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrád	" 3:55
5:30	" Dunabölkény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasut	é. 6:50

EGY ASZTAG

megülledett réti széna
körülbelül 35 kbm. eladó

Ófuttakon

Zwick Károly gyógyszerésznél.

Egy fiatal szerb leány,

aki a kereskedelmi iskolát el-
végezte, jártas a gépirásban is,
üzletben vagy irodában alkal-
mazást keres.

Felvilágosítást ad: **BLÁZSITY ZSIVÓ,**
Ujvidék Vitkovity-utca 16. sz.

ajánlja dusan felszerelt fűszer, kávé, tea,
rum, ásványvizek és magyarai hegyaljai
borok nagy raktárát. Különösen figye-
lembe ajánlja szőlősgazdáknak a nála kap-
ható „Kontinental“ nevű szőlőjítő-
gumit, mely a maga nemében páratlan s
a legrosszabb időben is kitart. Erről számos
elismerő levél tanusodik. Különösen ajánlja
továbbá a „Saxonia“ rézgálicot, mely
96%-os, rafflát stb.

Dus választéka

van konyhakerti magvakból is, melyek-
nek csiraképességeért jótáll.

Árjegyzékkel ingyen és bérmentve
szolgálg. 4—25

M. kir. dohány, szivar, okmány s postabélyeg aruda.

Cognac, Szerémi szilvórium.

92%-os denaturált szesz.

Ujvidék város legjobban ajánlható cégei.

A Bresslauer-féle női divat-szalon

december hó 1-től kezdve

Kossuth Lajos-utca 29. házba költözött.
(Kuborczy-cukrázsza épület.)

— Számos éremmel kitéüntetve! —
Balasics András : elsőrangú :
divat uri szabó
Ujvidék, Duna-utca 11. szám.

ELISZEK FANNY

DIVATTERME 29—52

Ujvidék, Jenőherceg-utca 2. sz.

Divatáruház.

Divatáruház.

Löwy Máttyás és Társa

Ujvidék, Ferenc József-tér 4. sz.

Uj. SCHOMANN JÁNOS, Ujvidék.

Villanyerőre berendezett Cement-Mozaiik, csiszolt
Gránitalap és Műkőgyár. Sütő-utca 1., Danisits-utca 3.
Igen dús modernstílusú sirkóráktár Duna-utca 23. sz. alatt.

Stojkovits és Babits

szerb és montenegrói kir. udv. fényképészek
Ujvidék, Kossuth Lajos-utca.

Alapítva 1860.

Telefon 99. sz.

KRAUSZ DÁVID uriszabó
UJVIDÉK, FERENCZ JOZSEF-TÉR 2. SZ.
Kizárólag angol- és francia-kelmék dús választéka.

Singer József

Montenegro kir. fényképésze
UJVIDÉK, Duna-utca 9. szám.

Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás

Párisi nagy áruház

UJVIDÉK, II. Rákóczi Ferenc-út 13.

5 liter bor rendelésénél

házhoz szállít

WACHTL IMRE, kádármester
11—52 Ujvidék, Petőfi-utca 5. sz.

Wurst Lajos utóda Almoslinó Fülöp

UJVIDÉK, Duna-utca 35.

Porcellán-, kő-, majolika- és üveg-nagyáruház

oseh és belga táblaüveg, mindennemű luxustárgyak, dohányzó készülékek,
sakkasztalok. Kinaezüst, disztárgyak, alpakka- és acél-evőkészletek, világító esz-
közök, feltűnő szép kivitelű lámpák, tükrök, képkeretek nagy választékokban,
terrakotta-figurák, etagerok, theaasztalok. 6—6

Diszes választék! Nagyban és kicsinybeni elárúsítás. Jutányos árak!

Irodánkba

az elintézett levelek lerakásához
és azoknak rendbetartásához
:: megfelelő egyént keresünk. ::

Königstädtler Testvérek.

REGÉNYI ISTVÁN

Délmagyarország legrégebb és legolcsóbb

ékszer és óras üzlete.

A GROSSINGER-féle

Lili crème a legszebb bőrszépítő és
bőrfinomító készítmény.

Dr. Lehmann-féle szappan nagyon kedvelt pipere-cikk.

HOROSKO ISTVÁN

kárpitos és diszitő-mester 29—52

UJVIDÉK, BUZA-TÉR 18. SZÁM.

SINGER CO.

varrógép-részvénytársaság

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 46—48.

Weisz Hermina II., Kenyér-utca
51. szám. —

Ruhákat a legszebben fest és vegyileg tisztít.
— Alapítottatott 1830. —

Telefon 272.

Telefon 272.

ROSENBAUM SIMON

UJVIDÉK, (Limán).

— Szerszámfá, tűzifa és szentelepe. —

GROSZ
és
KRAUSZ

butor és szőnyeg
nagyáruháza

UJVIDÉK.

Telefon 24.

Láng János : sörösarnoka :
elsőrangú konyha

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-út 4. sz.

DROGERIA

A vörös keresztthez.

KLEIN OSZKÁR Ujvidék, Kossuth Lajos-utca.